

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 11CoP/523/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1316201558
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 12. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Bianka Gelačíková
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2017:1316201558.3

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Bianky Gelačíkovej a členiek senátu Mgr. Patrície Železníkovej a Mgr. Aleny Čakvárovej, vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: W. T., nar. XX.XX.XXXX, zastúpená kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny, Pezinok, pracovisko Senec, Krátka 1 dieťa rodičov: matka - Mgr. V. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. 3, E. X., zastúpená advokátskou kanceláriou JUDr. Andrej Gara, so sídlom Bratislava, Štefánikova 14, a otec - W. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. XX, A., zastúpený JUDr. Danielou Ježovou, LL.M. PhD. so sídlom Bratislava, Javorinská 13, za prítomnosti Komiséra pre deti so sídlom úradu Odborárske námestie 3, Bratislava, o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia, na odvolanie otca proti rozhodnutiu Okresného súdu Bratislava III, č.k. 37P/31/2016-484 zo dňa 04.10.2017 takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvej inštancie sa v časti výroku IV m e n í tak, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia sa z a m i e t a .

Uznesenie súdu prvej inštancie sa v časti výrokov I, II z r u š u j e.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým uznesením zrušil uznesenie Okresného súdu Bratislava III o nariadení predbežného opatrenia zo dňa 13.06.2016, č.k. 37P/31/16-115, v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave zo dňa 30.09.2016, č.k. 20P/135/2016-207 a uznesenie Okresného súdu Bratislava III o nariadení predbežného opatrenia, č.k. 37P/31/2016-250 zo dňa 13.12.2016, v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave, č.k. 11CoP/264/17.398 zo dňa 13.07.2017. Na návrh matky nariadil neodkladné opatrenie, ktorým zakázal styk otca s maloletou W. T., narodenou XX.XX.XXXX na čas do právoplatného rozhodnutia vo veci úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej.

2. Súd prvej inštancie právne posúdil vec podľa § 324 ods. 1, 325 ods. 1, 326 ods. 1, 329 ods. 1, 331 ods. 1 C.s.p. a podľa § 363, 365 ods. 1, 365 ods. 2 C-m.p. spolu so Zákonom o rodine § 25 ods. 3. Súd prvej inštancie konštatoval, že sa zaoberal otázkou, či predmetný návrh na vydanie neodkladného opatrenia možno subsumovať pod § 365 ods. 1 Cm.p., pričom dospel k záveru, že v danom prípade nejde o nariadenie neodkladného opatrenia vo veci ochrany maloletého. Účelom neodkladného opatrenia vo veci ochrany maloletého je poskytnúť maloletému dieťaťu takú ochranu života a zdravia, že bude zverený do starostlivosti fyzickej alebo právnickej osoby, ktorú súd uznesením určí. Z obsahu spisu posúdil súd prvej inštancie, že účelom návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia nie je zverenie maloletej do osobnej starostlivosti rodiča, ale povinnosť otca strpieť zákaz styku s maloletou. Súd prvej inštancie preto posúdil návrh podľa § 325 ods. 1 písmeno d) Cs.p.. Súd môže nariadiť len také neodkladné opatrenie, ktoré postačuje na dosiahnutie účelu ochrany maloletého, nesmie voliť neodkladného opatrenie, ktorým by sa zbytočne nevhodne a dokonca nezvratne zasahovalo do práv účastníkov konania. Súd prvej inštancie sa oboznámil s lekáorskými správami MUDr. B. Y., MUDr. H., V. V. K. a psychologičky Mgr. P. F., pričom z uvedených správ mal za to, že nastala taká zmena pomerov, ktorá odôvodňuje nariadenie takéhoto neodkladného opatrenia. Dôvodom pre jeho nariadenie je potenciálna ujma na fyzickom zdraví

maloletého dieťaťa, ktoré poškodenie jednoznačne vyplýva z matkou predložených správ. Súd prvej inštancie konštatoval, že o trovách konania rozhodne v konečnom rozhodnutí.

3. Proti tomuto rozhodnutiu podal odvolanie otec maloletej, ktorý predovšetkým namietal procesné pochybenie súdu prvej inštancie, že mu nebol doručený návrh neodkladného opatrenia v rozpore s ustanovením § 331 ods. 1 C.s.p.. Aby sa oboznámil s jeho obsahom, musel sa objednať do súdneho spisu, pričom mal skrátený čas na podanie odvolania, čím došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces. Nesúhlasil so závermi súdu prvej inštancie, keď poukázal na to, že zákaz styku otca s maloletým dieťaťom, je výnimočným riešením a predstavuje vážny zásah do výkonu rodičovských práv a povinností, ktorý môže byť odôvodnený len okolnosťami na strane dieťaťa. Poukázal na to, že sa dostavil na každý jeden styk, pričom matka neumožnila ani jeden a ani jeden neprebehol ani napriek jeho snahe. Za zvláštne považoval nariadenie neodkladného opatrenia v 24 hodinovej lehote v zmysle § 365 ods. 2 Cm.p., ktorého aplikácia prichádza do úvahy výlučne v prípadoch, kedy je maloletý bez akejkoľvek starostlivosti alebo ak je jeho život, zdravie a priaznivý vývoj vážne ohrozený alebo narušený. Takýmto opatrením rozhoduje súd tak, že maloletého dočasne zverí do starostlivosti fyzickej alebo právnickej osoby, ktorú uznesením určí. Unesením súd neurčil žiadnu osobu ani inštitúciu, pričom využil osobitosť inštitútu ochrany maloletých detí podľa § 365 Cm.p. na nariadenie zákazu styku otca s maloletou. Uvedený postup zvolil aj napriek tomu, že matka tvrdila, že styky otca a maloletej realizované neboli a dieťa sa nachádza v jej starostlivosti. Takýto postup nie je v súlade so zákonom. Poukázal tiež na to, že súd prvej inštancie v tomto konaní už raz vydal obsahovo totožné uznesenie, akým bolo uznesenie č.k. 37P/31/2016-250 zo dňa 13.12.2016, ktorým nariadil zákaz styku s maloletým dieťaťom a toto rozhodnutie bolo zmenené zo strany odvolacieho súdu rozhodnutím Krajského súdu č.k. 11CoP/264/2017-398 zo dňa 13.07.2017, kde odvolací súd aj vyslovil právny názor. V rozpore s týmto právnym názorom bol opäť zakázaný styk otca s maloletou, bez prijatia akýchkoľvek ďalších opatrení zo strany súdu na vytvorenie podmienok budúcej obnovy vzťahu otca s maloletou. Opätovne sa dostal do situácie, ktorá nastala v decembri 2016, keď spis bol postúpený odvolaciemu súdu po viac ako polroku v takejto závažnej veci, ako je uložený zákaz styku. Súd prvej inštancie ani nenariadil súdne pojednávanie vo veci pre účely konania a zabezpečenie pozitívnych opatrení pre kontakt otca s maloletou. Upozornil na ďalšiu dôležitú skutočnosť, že styk je upravený na dobu 6 hodín v týždni, čas je upravený podľa potrieb maloletej a jej režimu. Opísal priebeh pokusu o styk, ktorý matka maloletej negovala. Lekárske správy vychádzajú výlučne z tvrdení matky, pričom spochybnil aj afektívne záchvaty maloletej a ich súvislosť s jeho osobou. Podľa jeho zistení príčinou je nezrelosť autonómneho nervového systému, keď dieťa dozreje, dozreje aj tento systém a záchvaty sa vytratia. Oba typy záchvatov samovoľne ustúpia do 4. až 5. roka života. Taktiež spochybnil súvislosť medzi ochorením maloletej na aftózu stomatitídu a papilómu a súvislosť s jeho osobou, keď podstúpil vyšetrenia, ktoré vylúčili akúkoľvek jeho infekčnosť a patologický nález. Súd prvej inštancie uvedené skutočnosti mal za také vážne ohrozenie života a zdravia maloletej, že považoval potrebné vydať do 24 hodín zákaz styku otca s maloletou bez nariadenia súdneho pojednávania, bez prijatia pozitívnych opatrení za účelom udržania vzťahu otca s maloletou. Uvedené skutočnosti zväžil aj odvolací súd pri vydávaní svojho rozhodnutia zo dňa 13.07.2017. Otec sa svojím správaním voči maloletej nijak neprevinil a i napriek uvedenému je mu zakázané stretávať sa s maloletou. Otec má právo na styk s maloletou, maloletá aj otec majú právo na vzájomný kontakt a rozvíjanie ich vzťahu. V konaní nebolo preukázané také správanie otca, ktoré by odôvodňovalo zákaz styku s maloletou. Dočasný zákaz styku nepovažuje ani za naliehavý ani za dôvodný. Citoval aj z rozhodnutia odvolacieho súdu z 13.07.2017, ktorý poukazoval na návrhy matky podávané v priebehu konania na pojednávaní 19.05.2016 a v písomnom vyjadrení zo dňa 22.06.2016, kedy sama matka navrhovala realizovať styk otca s maloletou, jeho postupným rozširovaním, resp. dňa 28.07.2017 navrhla upraviť styk otca s maloletou na každý páry týždeň v sobotu a v nedeľu od 16.30 do 18.30 v jej prítomnosti, pričom vážne výhrady súvisiace so zdravotným stavom otca, prípadne sexuálnym zneužívaním maloletej vôbec neuvádzala, napriek tomu, že na otca podala trestné oznámenie a lekárom podávala informácie o zdravotnom stave otca ako nositeľa infekčného ochorenia. Takéto konanie matky vyvoláva určité pochybnosti. Otec v konaní predložil znalecký posudok PhDr. M. za účelom preukázania jeho osobnosti a vypracovaní kompletného psychologického profilu. Žiadal zobrať do úvahy časti psychologického posudku, ktoré zodpovedajú jeho psychologickému profilu, a na ktorých nie je potrebná účasť matky. Znalec nezistil žiadnu osobnostnú črtu alebo poruchu jeho osobnosti, ktorá by nejakým spôsobom bola pre maloletú alebo pre jej zdravý psychický vývin hrozbou, či nebezpečenstvom. Zdôraznil, že predložil v rámci konania lekárske správy, v zmysle ktorých u neho nebola zistená infekcia S.. Je neinfekčný, netrpí žiadnym infekčným a prenosným ochorením, ktorý by v prípade jeho styku malo byť potenciálnou ujmom na jej fyzickom zdraví. Maloletú nekúpe, neprichádza s

ňou do styku. Poukázal na rozhodnutia odvolacieho súdu ako aj súčasnú súdnu prax a judikatúru, keď napríklad konflikty medzi otcom a matkou a obava jedného z nich, ktorému bolo dieťa zverené do osobnej starostlivosti zo styku maloletého dieťaťa s druhým rodičom, nemôžu byť riešené formou zákazu druhého rodiča s maloletým dieťaťom. Rodičia sú pri výkone svojich práv a rodičovských povinností rovnoprávni a je potrebné vynaložiť všetko úsilie na to, aby sa uznala zásada spoločnej zodpovednosti rodičov za výchovu a vývoj dieťaťa s cieľom zabezpečiť ochranu jeho najlepších záujmov. Výkon rodičovských práv a povinností patrí v rovnakej miere obom rodičom. Žiadal zmeniť rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výroku IV tak, že bude návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietnutý a uznesenie súdu prvej inštancie v časti I, II, sa zrušuje.

4. Matka vo vyjadrení k odvolaniu otca nesúhlasila so žiadnymi jeho tvrdeniami, tvrdenia otca sú účelové, tendenčné, zavádzajúce a neodzrkadľujú skutočnosť a tvrdenia nie sú podložené žiadnymi relevantnými dôkazmi. Vyjadrovala sa k realizácii styku otca s maloletou, ktorý otec nevyužíval, pretože ju nekontaktoval, neinformoval ju, že sa nedostaví, aj napriek tomu na stretnutiach po predchádzajúcich tvrdeniach trval. Ona sa štyrikrát pokúsila maloletú pripraviť na styk. Vo vyjadrení k odvolaniu vyvracala všetky tvrdenia otca, tvrdenia otca považovala za scestné a nepravdivé. Od obdobia zhoršujúceho sa zdravotného stavu maloletej od 13.09.2017 sa nachádzala vždy doma a zabezpečovala vo vzťahu k maloletej špeciálny kludový režim. Iné rozhodnutie pre správny psychický a fyzický vývoj maloletej by bolo v rozpore s jej záujmami. Žiadala potvrdiť rozhodnutie súdu prvej inštancie ako správne.

5. Kolízny opatrovník sa k odvolaniu otca nevyjadril.

6. Úrad komisára pre deti podal vo veci vyjadrenie, na ktoré nemohol odvolací súd prihliadnuť. Vyjadrenie podal úrad 27.11.2017 na súd prvej inštancie, odvolaciemu súdu bolo vyjadrenie predložené súdom prvej inštancie 13.12.2017 po rozhodnutí odvolacieho súdu.

7. Odvolací súd preskúmal vec, v ktorej nie je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania podľa § 65, 66 zákona č. 16/15 Z. z., Civilným mimosporový poriadok (ďalej C.mp.) bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 378 ods. 1 zákona č. 160/15 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej C.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie otca je dôvodné.

8. Účelom inštitútu neodkladného opatrenia je rýchla a dočasná úprava právnych pomerov účastníkov v konaní starostlivosti súdu o maloleté dieťa. Pri nariadení neodkladného opatrenia je súd v záujme maloletého dieťaťa povinný starostlivo uvážiť, či sú pre takéto opatrenie splnené všetky zákonné podmienky. To však neznamená, že súd môže vydať neodkladné opatrenie len na základe tvrdení rodičov bez osvedčenia aspoň základných skutočností, ktoré by umožnili prijať záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana. Odvolací súd zdôrazňuje, že účelom inštitútu je rýchla a dočasná úprava pomerov maloletého dieťaťa s cieľom umožniť ničím nerušený postup súdu v konaní vo veci samej.

9. V prvom rade odvolací súd poukazuje na rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave, č.k. 11CoP/264/17-398 zo dňa 13.07.2017, ktorým bolo zmenené rozhodnutie súdu prvej inštancie č.k. 37P/31/16-250 zo dňa 13.12.2016 tak, že bol zamietnutý návrh na nariadenie neodkladného opatrenia na zákaz styku otca s maloletou. Odvolací súd poukazuje na závery uvedeného rozhodnutia, kde bol podrobne vysvetlený účel neodkladného opatrenia, podmienky pre jeho nariadenie ako aj podmienky pre rozhodnutie o zákaze styku maloletého dieťaťa s rodičom. Odvolací súd sa tu nestotožnil so závermi súdu prvej inštancie, že dočasný zákaz styku otca s maloletou je naliehavý a dôvodný. Citované rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave nadobudlo právoplatnosť 04.09.2017. Napriek uvedeným skutočnostiam podala matka na súd návrh na opätovné nariadenie neodkladného opatrenia na zákaz styku otca s maloletou dňa 03.10.2017, ktorému súd prvej inštancie v 24 hodinovej lehote vyhovel. Súd sa v citovanom rozhodnutí vyporiadal aj so zdravotným stavom otca maloletej, keď konštatoval, že otec podľa lekárskeho správ nie je infekčný. Odvolací súd znovu opakuje, že dôvodom na zákaz styku môžu byť len skutočnosti na strane dieťaťa. Dôvodom zákazu styku rodiča s dieťaťom nie sú vzájomné konflikty rodičov a nespravovanie ukončenia partnerského vzťahu, ani tvrdenia matky, že otec o styk neprejavuje záujem, keď ani uvedená skutočnosť nie je dôvodom na zákaz styku. Závadné konanie otca voči maloletej preukázané v konaní nebolo, keď možno konštatovať, že nie je vytvorený ani vzťah otca s maloletou, pretože tento styk sa nerealizuje. Otec nie je svojím spôsobom života nesprávnym príkladom pre maloletú, nebolo preukázané, že svojím správaním maloletú akokoľvek ohrozuje. Choroby

dieťaťa nie sú dôvodom pre zákaz styku dieťaťa s rodičom. Ak aj súd zakáže styk rodiča s maloletým dieťaťom môže tak urobiť po vykonaní dokazovania a je jeho povinnosťou, aby viedol rodičov aj dieťa k riadnemu plneniu svojich povinností a má k tomu využiť všetky prostriedky, ktoré mu zákon umožňuje. Takáto náprava musí byť rýchla, pretože v konaní starostlivosti o maloletých má súd pokračovať bez zbytočného odkladu. Ak by aj súd zakázal styk rodiča s dieťaťom, musí aj bez návrhu vykonať opatrenia pre perspektívne obnovenie vzťahov medzi rodičom a dieťaťom. Odvolací súd opätovne konštatuje, že aj napriek potvrdeniam, ktoré vystavili rôzni lekári, nebol zistený dôvod pre zákaz styku otca s maloletou. Z konania jednoznačne vyplynulo, že otec podstúpil vyšetrenie, z ktorého vyplýva, že nie je infekčný a k záchvatom, na ktoré poukazuje matka maloletej v súvislosti s prípravou maloletej na stretnutie s otcom, odvolací súd uvádza, že z obsahu spisu nevyplýva, že majú súvislosť s osobou otca, keď s maloletou nie je v kontakte. Naopak matka je dominantná osoba pre maloletú, ona je v dennom kontakte maloletou, ktorá aj na ňu je naviazaná. Za súčasnej situácie jedine ona dokáže vhodne usmerňovať dieťa, ovládať jeho správanie, a preto ani ňou spomínané záchvaty nemožno dávať do súvislosti so správaním sa otca, či stretávaním sa maloletej s otcom. Akékoľvek výhrady matky voči maloletej voči otcovi maloletej, ktoré sa týkajú jej postoja ako bývalého partnera nemôžu byť dôvodom na zákaz styku s dieťaťom. Taktiež dôvodom pre zákaz styku nemôže byť ničím neodôvodnená nechuť dieťaťa, najmä vtedy, ak indície smerujú k zámernému pôsobeniu preferenčného rodiča s cieľom vyvolať takéto správanie dieťaťa. Matkou požadovaný zákaz styku maloletej s otcom vyplýva jedine zo vzťahu medzi rodičmi a nie zo vzťahu medzi rodičom a dieťaťom. Na potvrdenie uvedených skutočností odvolací súd uvádza, že matka ani nenavrhol súdu ďalší postup na nápravu vzťahov. Neodkladným opatrením súd upravuje ohrozené pomery maloletého dieťaťa, odvolací súd konštatuje tak ako v predchádzajúcom rozhodnutí, že neboli dané podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia. Pre takýto záver je potrebné vykonanie dokazovanie, zistenie, či styk rodiča s maloletým dieťaťom skutočne ohrozuje záujem dieťaťa. Je potrebná aj spolupráca súdu s inými odborníkmi z iných vedných odborov. Odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že návrh vo veci samej bol podaný 04.02.2016, je potrebné, aby súd prvej inštancie začal vo veci konať, nariadil vo veci potrebné dokazovanie, čím sa budú stabilizovať pomery maloletej. Stabilizácia pomerov maloletej je v jej najlepšom záujme. Nariadené neodkladné opatrenie nevhodne a nezvratne zasahuje do práv dieťaťa ako aj jeho otca, keď právo osobného stretnutia, budovanie vzťahu medzi nimi má byť povýšené nad predstavu matky maloletej.

10. Odvolací súd konštatuje, že rodičia pre vzájomné konflikty medzi sebou zabudli na záujem maloletej. Aj keď prestali byť partnermi, sú stále rodičmi maloletej a sú povinní spolu v záujme maloletej korektne komunikovať. Napätá situácia nepriaznivo pôsobí na maloletú, čo sa môže prejaviť aj v budúcnosti aj v súvislosti s jej vývinom a rozvojom. Každý rodič je povinný viesť maloleté dieťa k úcte k druhému rodičovi, pretože takýto pozitívny vzor poznačí jeho správanie aj do budúcnosti. Rodičia sú rovnoprávni pri výkone svojich práv a povinností, otec má právo podieľať sa na výchove maloletej, byť informovaný o jej zdravotnom stave a participovať na lekárskech vyšetreniach, aby poskytol informácie. Matkou predložené správy vychádzali výlučne z jej tvrdení. Odvolací súd nezistil dôvody na nariadenie neodkladného opatrenia v zmysle návrhu matky.

11. Odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie podľa § 388 C.s.p. a v nadväznosti na zamietnutie návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia v súlade s ustanovením § 379 písm. a) C.s.p. zrušil výrok rozhodnutia súdu prvej inštancie v bodoch I, II.

12. Odvolací súd prijal rozhodnutie jednomyseľne, pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).